

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Istungidokument

A6-0067/2009

18.2.2009

RAPORT

Euroopa teadlastele paremaid tööalaseid võimalusi ja suuremat liikuvust
pakkuv partnerlus
(2008/2213(INI))

Tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjon

Raportöör: Pia Elda Locatelli

Arvamuse koostaja(*):
Bilyana Ilieva Raeva, tööhõive- ja sotsiaalkomisjon

(*) Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 47

SISUKORD

	lehekülg
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI	9
TÖÖHÕIVE- JA SOTSIAALKOMISJONI ARVAMUS	13
KULTUURI- JA HARIDUSKOMISJONI ARVAMUS	17
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS.....	20

(*) Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 47

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

Euroopa teadlastele paremaid tööalaseid võimalusi ja suuremat liikuvust pakkuva partnerluse kohta (2008/2213(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse komisjoni 23. mai 2008 teatist pealkirjaga „Paremad tööalased võimalused ja rohkem liikuvust: Euroopa partnerlus teadlaste jaoks“¹ ning sellele lisatud komisjoni talituste töödokumente, eelkõige mõjuhinnangut (SEK(2008)1911 ja selle kommenteeritud kokkuvõtet (SEK(2008)1912);
  - võttes arvesse nõukogu 19. detsembri 2006. aasta otsust 2006/973/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmenda raamprogrammi (2007–2013)² rakendamise eriprogrammi „Inimesed“;
  - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 3. detsembri 2008. aasta arvamust³;
  - võttes arvesse komisjoni 20. juuni 2001. aasta teatist pealkirjaga „Liikuvuse strateegia Euroopa teadusruumis“ (KOM(2001)0331) ja 18. juuli 2003. aasta teatist pealkirjaga „Teadlased Euroopa teadusruumis: üks elukutse, mitmekesised karjäärivõimalused“⁴ ja komisjoni 11. märtsi 2005. aasta soovitus eelnõud Euroopa teadlaste harta ja teadlaste töölevõtmise juhendi kohta⁵;
  - võttes arvesse kodukorra artiklit 45;
  - võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni raportit ja tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni ning kultuuri- ja hariduskomisjoni arvamusi (A6-0067/2009),
- A. arvestades, et Euroopas vajatakse muu hulgas rohkem eesliiniuuringute arendamiseks võimekaid teadlasi, sest nende panus on Euroopa tootlikkuse ja konkurentsivõime suurendamisel asendamatu, samuti aitavad nad saavutada Lissaboni strateegia eesmäärke;
- B. arvestades, et aitamaks kaasa teadlaste nappuse probleemi lahendamisele, oleks vaja julgustada väljaspool ühendust töötavate teadlaste naasmist ning lihtsustada Euroopa Liidus töötamist kolmandatest riikidest pärit teadlastele, kes seda soovivad;
- C. arvestades, et on väga oluline pakkuda teadlastele Euroopa Liidus ahvatlevaid tööalaseid võimalusi, et tagada kõrge kvalifikatsiooniga inimressursside olemasolu ja meelitada Euroopasse samaväärseid ressursse kolmandatest riikidest;
- D. arvestades, et Euroopa Liidul tuleb võidelda negatiivsete majandussuundumuste vastu,

---

¹ ELT C 10, 15.1.2009, lk 17.

² ELT L 400, 30.12.2006, lk 272.

³ INT/435 - CESE 1908/2008.

⁴ ELT C 96, 21.4.2004, lk 9.

⁵ ELT L 75, 22.3.2005, lk 67.

keskendudes haridusele ja teadusele, ning teha kõik, et tagada teadlaste tööhõive, turvalisus ja liikuvus, et nad jääksid Euroopa Liitu;

- E. arvestades, et teadlaste liikuvus on üks peamisi tegureid, mis aitab tagada Euroopa teadusruumi idee rakendamise täies ulatuses;
- F. arvestades, et selleks, et Euroopa suudaks kindlustada teadussektori rahuldavat arengut, tuleb tagada teadlaste vaba liikumine; arvestades, et seega on nii avalikus kui ka erasektoris liikmesriikidevahelise sellealase koostöö ühtlustamine olulise tähtsusega;
- G. arvestades, et teadlaste töövõimalusi kajastava teabe kättesaadavus on paljudel juhtudel piiratud, sest mitmed läbiviidavad konkursid on uurimisinstituutide sisekonkursid;
- H. arvestades, et Euroopas teadusvaldkonnas töötav tööjõud on vananev ja seega on hädavajalikud teadlastele teaduskarjääri võimalusi pakkuvad algatused, mis äratavad noorte, eriti naiste, huvi;
- I. arvestades, et paljudes uurimisinstituutides on teadlaste edutamise süsteem endiselt jäik ja selle aluseks on pigem töötatud aeg kui teadlaste saavutused;
- J. arvestades, et keerulised taotlemise menetlused ja haldusoskuste puudumine, mille hulka kuuluvad ka vormide täitmine võõrkeeles ja patentide registreerimine, ei soosi teadlaste liikuvusprojektides osalemist;
- K. arvestades, et paljud ülikoolid ei ole veel mõistnud, kui oluline on jagada teadmisi tööstuse, ettevõtjate ja ühiskonna esindajatega, mille tagajärjel on ülikoolide suhted äriringkondadega puudulikud ja see nõrgendab Euroopa Liidu konkurentsivõimet;
- L. arvestades, et teadlaste liikuvuse puhul on oluline osa keeleoskustel, mis soodustavad liikuvust nendes maadesse, mille keeli rohkem räägitakse, ja jätavad teistele riikidele koostööst liikuvate teadlastega vähem kasuvõimalusi;
- M. arvestades, et liikuvus moodustab olulise osa doktoriõppes, kuna see pakub võimalusi saada laialdasemaid kogemusi teadustegevuses ja arendada karjääri;
- N. arvestades, et osale liikmesriikidest on liikuvus oluline, sest selle abil on võimalik ületada raskusi seoses nende enda noorte teadlaste väljaõppega valdkondades, kus puudub doktoriõppeks kriitiline mass või sobiv infrastruktuur teadustegevuseks;
- O. arvestades, et tuleb tugevdada uurimisinstituutide, ettevõtjate ja tööstussektori vahelist koostööd, et tagada teadmiste vahetus, uuendustegevuse edendamine ja rahaliste vahendite tõhusam kasutamine;
- P. arvestades, et ELi teadusprogrammides osalemine on suurepärane viis kiirendada teadlaste karjääri arengut, sest seeläbi luuakse võimalused rahvusvaheliseks konkurentsiks, juurdepääsuks rahvusvahelistele teadusvõrgustikele ja rahaliste vahendite suurendamiseks, et parandada enda teadusrajatiste olukorda,
- Q. arvestades, et naised on ikka veel enamikus teadusharudes, inseneriteadustes ja juhtivatel töökohtadel alaesindatud,

Avatud töölevõtmise kord ja rahaliste toetuste ülekantavus

1. tunneb heameelt komisjoni algatuse üle Euroopa teadlaste partnerluse kohta ja toetab seda ning on arvamusel, et kavandatud meetmed peaksid olema tõhusad, et kõrvaldada peamised tõkked Euroopa teadusruumi arendamise teelt;
2. rõhutab, et komisjoni ja liikmesriike kaasava partnerluse abil toimiva maailmatasemel Euroopa teadusuuringute süsteemi jaoks peavad kõik osapooled piirkondlikul, riiklikul ja Euroopa tasandil andma oma täieliku panuse;
3. rõhutab vajadust võtta kohustused seoses kavandatud algatusega, võttes vastu konkreetsed ettepanekud, samuti tagada eriprogrammiga „Inimesed” seotud eesmärkide kiire saavutamine;
4. nõuab, et teadlaste töölevõtmise võimalusi käsitlev teave oleks kergemini kättesaadav ja läbipaistvam ning avaliku sektori institutsioonide töölevõtmise menetlused oleksid rohkem avatud; on arvamusel, et töölevõtmist kajastav teave tuleks avaldada vastava teadusinstituudi koduleheküljel ja EURAXESSi veebisaidil;
5. märgib, et teadusvaldkonnas on tulevikus vaja määratleda ja kehtestada ELi ühtne karjäärimudel, samuti võtta kasutusele integreeritud süsteem Euroopa Liidu vabadest teadustöö- ja praktikakohtadest teavitamiseks, ja leiab, et see on teadusalase siseturu loomiseks võtmetähtsusega;
6. rõhutab lisaks ja kõigi osapoolte panuse vajalikkust arvestades ühest küljest liikmesriikide valmisoleku tähtsust protsessis osaleda ja teisest küljest komisjoni vastutust protsessi ja osapoolte vahelise tegevuse toetamise eest, luues ja levitades toetavat materjali, täpset informatsiooni ja võimaldades vahetada häid tavasid;
7. palub tungivalt komisjonil ja liikmesriikidel töötada välja teadlaste kvalifikatsioonide, eelkõige mitteametlike kvalifikatsioonide, vastastikuse tunnustamise standardid;
8. kinnitab taas, kui oluline on Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2008. aasta soovitus Euroopa kvalifikatsiooniraamistiku kehtestamise kohta (EQF) elukestva õppe edendamiseks¹ ning palub komisjonil julgustada ja abistada liikmesriike nende endi riiklike kvalifikatsiooniraamistike koostamisel, et siduda need 2010. aastaks Euroopa kvalifikatsiooniraamistikuga;
9. palub tungivalt liikmesriikidel teha uusi jõupingutusi eespool nimetatud Euroopa teadlaste hartas ja teadlaste töölevõtmise juhendis sätestatud põhimõtete rakendamiseks;
10. ergutab liikmesriike ja avaliku sektori institutsioone osutama teadlastele vajalikke tugiteenuseid, lihtsustades selleks taotlemise menetlusi ja kergendades teadlaste juurdepääsu rahalistele vahenditele, muu hulgas individuaaltoetuste andmisega, mille kaudu edendatakse teadlaste vabadust ise teadusteemasid valida; nõuab sellega seoses, et liikmesriigid ja komisjon tagaksid teadlastele liikuvuse projektides osalemiseks ühtse taotlusvormi olemasolu;

---

¹ ELT C 111, 6.5.2008, lk 1.

11. kutsub nõukogu, komisjoni ja liikmesriike üles võtma arvesse kolmandate riikidega toimuvaid liikuvus- ja partnerlusprogramme, nagu Erasmus Mundus, tehes seda kõikide osalevate teadlaste tööalase suhtluse ja liikuvustingimuste raames;
12. ergutab liikmesriike ja komisjoni vaatama läbi vajalikud tingimused üksikisikute teadusstipendiumide ülekantavuse kehtestamiseks, kui see aitab rahastajatel enda teadustegevusega seotud vajadusi paremini täita ja võimaldab teadlastele juurdepääsu teadusrajatistele, mida nende enda asutuses ei ole; on arvamusel, et läbivaatamise raames tuleks eriti uurida ülekandmise mõju liikmesriikide teadusasutustele ning „teadlaste ebavõrdse jaotumise” ohtu nii Euroopa Liidu sees kui ka kolmandatest riikidest ja kolmandatesse riikidesse;
13. leiab, et teadlaste liikuvuse suurendamine ja nende asutuste ressursside tugevdamine, mis tõmbavad ligi teiste liikmesriikide teadlasi, aitab kaasa tippkeskuste tekkimisele ning võimaldab levitada tekkinud tippteadmisi üle Euroopa Liidu;
14. rõhutab, et oluline on muuta teadlaste valiku- ja edutamismenetlused täielikult avatuks ja läbipaistvaks; kutsub liikmesriike üles tagama meeste ja naiste esindatuse parem tasakaal asutustes, mis vastutavad teadlaste töölevõtu ja edutamise eest;
15. leiab, et teadlaste liikuvust Euroopas tuleks pidada esmatähtsaks, eesmärgiga tagada teadmiste levik ja mitmesuguste valdkondade uuenduslike eesliiniuuringute atraktiivsus pühendunud ja kogunud teadlaste jaoks ning rahaliste vahendite suurendamiseks;
16. palub lihtsustada kontakte kolmandate riikide teadlaste ja uurijatega, luues selliseid mehhanisme nagu teadlase eriviisa;
17. leiab, et suurem liikuvus tuleb saavutada teadusasutuste ja ülikoolide huvi kasvatamise teel teiste liikmesriikide teadlaste vastuvõtmiseks oma asutusse nn teadlase kaardi süsteemi kaudu ja selle süsteemi kasulikkuse näitamise kaudu nende jaoks. Teadlase kaart võimaldaks teha teadlastele rahaülekandeid ning pakkuda tuge oma koduriigist väljaspool asuvate teadusasutuste töös osalevatele teadlastele. See lisatugi teadlaste liikuvusele peaks täiendama praeguseid rahastamisskeeme; on lisaks sellele arvamusel, et teadlase kaart oleks liikmesriikide ja teadusasutuste jaoks stiimul, mille nimel võistelda kõige andekamate teadlaste ligimeelitamises;

Liikuvate teadlaste sotsiaalkindlustuse ja lisapensioniga seotud vajaduste rahuldamine

18. palub komisjonil ja liikmesriikidel uurida võimalust luua teadlastele Euroopa pensionifond, sõltumata nende uurimistööga seotud lepingu kestusest;
19. tuletab meelde, et vaid teadlaste, riiklike teadusasutuste ja sidusrühmade vaateid teaduspoliitikas arvesse võttes saavad liikmesriigid koostada laiaulatuslikke riiklikke tegevuskavasid, mis viivad ulatusliku Euroopa partnerluseni;

Ahvatablevad töölevõtu- ja töötingimused

20. nõuab, et liikmesriigid ja avalikus sektori uurimisasutused osutaksid teiste riikide

teadlastele vajalikke tugiteenuseid, sh elukoha leidmine, koolide ja lapsehoidmisteenustega seonduv; on arvamusel, et teave nende teenuste kohta tuleks avaldada kõikidel teadlaste töölevõtmist käsitlevatel veebisaitidel;

21. nõuab, et nii nais- kui ka meessoost teadlaste töötingimused tuleks muuta paindlikumaks, et neil oleks võimalik ühendada töö- ja pereelu; nõuab naiste ja meeste palgavahede kõrvaldamist teaduse valdkonnas;
22. kutsub liikmesriike võtma meetmeid perede taasühinemise lihtsustamiseks juhul, kui mõlemad abikaasad on teadlased;
23. palub liikmesriikidel kasutada paremini eriprogrammi Inimesed rahastamiskavas pakutavaid võimalusi, et hoida ära Euroopa Liidu sisene „ajude äravool“; palub liikmesriikidel muuta teadlastele päritoluasutusse tagasipöördumine atraktiivsemaks, suurendades nende sissetulekuid või pakkudes täiendavaid toetusi, et tagada neile samaväärsed majanduslikud tingimused nagu liikuvuse projektis osalemise perioodil;
24. palub liikmesriikidel ja avaliku sektori uurimisasutustel parandada teadlaste töövõimalusi reformide läbiviimise teel, mille tulemusena mõjutaks teadlaste tööturgu rohkem konkurents ja seda piiraks vähem kuuluvus ühe kindla uurimisasutuse töötajaskonna hulka; on seisukohal, et välismaisesse haridusasutusse teadustööle määramise korral peaksid teadlased saama nimetatud asutusest sealse teadustöö kestuse kohta kinnituse;
25. tunneb muret paindlike lepingute puudumise pärast vanemate teadlaste ja teadlasekarjääri lõpetavate teadlaste jaoks, mis takistab nende liikuvust ning pärsib piisavat teadmiste- ja kogemustevahetust; avaldab kahetsust, et erasektoris puuduvad mõnikord avalikule sektorile omased personali kohtlemise ja juhtimise tingimused;
26. nõuab, et liikmesriigid muudaksid teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmendas raamprogrammis (2007–2013)¹ osalemise kergemaks ja tagaksid tõhusate tugiteenuste, eelkõige riiklike teabepunktide olemasolu, et parandada kaasrahastamise võimaluste kasutamist;
27. nõuab, et liikmesriigid ja avaliku sektori teadusasutused võtaksid kasutusele liikuvust ergutavaid vahendeid, näiteks kindlustades liikuvuse pidamist tugevaks soovitusel teadustööle võtmisel ja edendades teadlaste karjääri võimalusi pärast teisest liikmesriigist tagasipöördumist;
28. on seisukohal, et liikmesriigid peaksid jätkama teadustööle eraldatavate eelarvevahendite suurendamist kvaliteetsete töökohtade loomiseks, mis tagavad esmatähtsate etikapõhimõtete ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta järgimise;

Euroopa teadlaste koolituse, oskuste ja kogemuste parandamine

29. ergutab liikmesriike tunnustama teadlaste kogemust tööstussektoris kui olulist väärtust nende karjääriarengus, et toetada era- ja avaliku sektori vahelist liikuvust;

---

¹ ELT L 412, 30.12.2006, lk 1.

30. kutsub liikmesriike investeerima rakendusteadusesse, et oleks tagatud tihedam koostöö ülikoolide, teadusasutuste ja erasektori vahel;
31. palub tungivalt liikmesriikidel parandada noorte teadlaste karjäärivõimalusi, näiteks suurendada nende rahalisi toetusi ja võimaldada edutamist pigem saavutuste, näiteks valmisolek uuendusteks, praktika ettevõtetes, kui teenistusstaazi alusel;
32. nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid vaataksid läbi liikmesriikide doktorantide õigusliku staatuse, et kaaluda ühtse doktorandistaatuse kasutuselevõttu liikmesriikide tööõiguses;
33. palub tungivalt liikmesriikidel toetada noorte teadlaste karjäärivõimaluste edendamist, muuhulgas interdistsiplinaarse õppe toetamise ja interdistsiplinaarse liikuvuse tähtsuse tunnustamise kaudu;
34. kutsub liikmesriike lihtsustama innovatsiooni vanemate teadlaste valdkondadevahelise, mitut valdkonda hõlmava ja rahvusvahelise liikuvuse edendamise kaudu, pidades muu hulgas silmas nende kasulikku panust noorte teadlaste õpetamisse;
35. soovitab tungivalt teadlaste paremat koolitamist kogu nende karjääri vältel, et parandada nende tööalast konkurentsivõimet ja edutamisvõimalusi;
36. rõhutab, et teadmispõhises ühiskonnas pannakse kõrgetasemelisele teadustegevusele alus juba koolis; kutsub seetõttu liikmesriike üles täitma hariduse valdkonnas oma eelarveleppeid;
37. kutsub nõukogu, komisjoni ja liikmesriike üles tugevdama teadusuuringute osatähtsust üldeelarves vastavalt kohustusele saavutada aastaks 2010 keskmiselt 3%-line kasv ja koolitada 600 000 teadlast rohkem;
38. rõhutab, et erilist tähelepanu tuleks pöörata doktorantidele, kuna üldiselt märgib doktorikraad teadlase karjääri algust; on seisukohal, et noorte teadlaste liikuvus, eriti tippkeskuste võrgustikes, suurendaks nende potentsiaali aidata kaasa Euroopa teadustöö arengule;
39. palub liikmesriikidel toetada akadeemilise ringkonna ja tööstussektori vaheliste suhete parandamist teadlaste ja ettevõtete juhtide liikuvuse toetamise kaudu, kasutades selleks asjakohaseid süsteeme, nagu näiteks „Conventions Industrielles de Formation par la Recherche“ Prantsusmaal;
40. on seisukohal, et teadusuuringutele keskendunud vahetuste edendamine vastavate ELi kõrghariduse teadusprogrammide kontekstis valmistab ette tulevasi Euroopa teadlaste põlvkondi ja muudab teadussektori dünaamilisemaks;

o

o o

41. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele.

SELETUSKIRI

Komisjoni teatises toetatakse ELi eesmärki saada kõige konkurentsivõimelisemaks teadmistel põhinevaks majanduseks teadlaste liikuvuse parandamise abil, tunnistades tõsiasi, et teadlased on peamised teadmiste ja kogemuste loojad ajal, mil Euroopa seisab järjest tõsisemalt silmitsi globaalsete väljakutsetega energia, keskkonna, telekommunikatsiooni jm valdkondades.

Raportöör tervitab komisjoni tänaseks rakendatud algatuste tulemusi seoses vajadusega sobivate inimressursside järele teadus- ja arendustegevuses ja eriti teadlaste järele, samuti kõiki meetmeid teadlaste liikuvuse suurendamiseks ja nende tööalaste võimaluste parandamiseks. Kuigi need algatused on olnud üldiselt edukad, on teadus- ja arendustegevuse võimaluste tagamisel Euroopas pikemas perspektiivis veel jäänud mitmeid probleeme.

Lissaboni strateegias seatud eesmärkide saavutamiseks vajab Euroopa suurema tootlikkuse ja konkurentsivõime jaoks rohkem teadlasi, seda eriti pidades silmas konkureerimist muude suurte globaalsete majandustega, nagu Ameerika Ühendriigid, Jaapan, ning ka kiiresti arenevate majandustega, nagu India ja Hiina. Komisjon teeb ettepaneku partnerluse loomise kohta komisjoni ja liikmesriikide vahel, mille eesmärk on saavutada 2010. aasta lõpuks mõõdetav edasimineku järgmistes valdkondades:

- avatud töölevõtmise kord;
- liikuvate teadlaste sotsiaalkindlustuse ja pensionivajaduste rahuldamine;
- ahvatlevate töölevõtu- ja töötingimuste tagamine;
- teadlaste koolituse, oskuste ja kogemuste parandamine.

Kokkuvõtte komisjoni soovitatud tähtsaimatest meetmetest

Uuringud näitavad, et paljud teadlased kaebavad avatuse ja läbipaistvuse puudumise üle töölevõtmist puudutavas teabes (näiteks toimuvad paljud konkursid riiklikes teadusasutustes ja ülikoolides asutusesiseselt, mis ei võimalda valida parimat kandidaati). Komisjon teeb ettepaneku selliste meetmete kohta nagu parem ja avatum ametikohtadest teatamine (EURAXESSi ja EURESi Interneti-lehekülgede kaudu) ning rahaliste toetuste ülekandmine (raha järgneb teadlasele). Raportöör soovib rõhutada liikuvuse parandamise tähtsust, mille eesmärk on kaasata eri projektidesse rohkem teadlasi ja suurendada teadlaste võimalusi valida, millise projekti jaoks ja kus riigis nad töötada tahavad. Teadusasutustevaheline vastastikune kvalifikatsioonide tunnustamine on samuti oluline.

Mis puutub liikuvate teadlaste sotsiaalkindlustusse, siis on vajalikud paindlikud pensioniskeemid: näiteks oleksid kogu Euroopat hõlmavad pensioniskeemid kergemini teostatavad kui kasutusel olev pensioni ülekandmine. Eeskirju selles valdkonnas tuleks teadlaste hüvanguks ajakohastada ja ühenduse tasandil kohandada.

Teatises tehakse ettepanek mitmete meetmete kohta eesmärgiga vältida teadlaste puudust ja teadlaskonna vananemist liikuvuse parandamise abil, suurendades naiste arvukust teaduslikel ametikohtadel, muutes teaduskeskkonna noortele teadlastele ja külalisteadlastele ahvatlevamaks (mõned liikmesriigid ei ole endiselt teadlaseviisa direktiivi rakendanud) ja

peresõbralikumaks paremate töötingimuste ja eraelu tasakaalu jaoks (eriti seoses suurema hulga naiste kaasamisega).

Teadlasekarjääri ahvatlevamaks muutmine tähendab noortele inimestele varem paremate võimaluste andmist – mida paremad võimalused noortel teadlastel on, seda rohkem neid on. EL peab ühtlasi muutuma ahvatlevamaks kolmandatest riikidest tulevatele parimatele teadlastele. Mis puutub teaduskeskkonna ahvatlevamaks muutmisel noorte jaoks, siis tuleks rohkem rõhku panna karjääri edendamisele töötulemuste ja teaduslike saavutuste alusel vanemuse asemel.

Selleks et teadlased tänapäevases teadmistel põhinevas ühiskonnas tõhusalt ja tulemuslikult töötaksid, on vaja parandada nende koolitust ja oskusi tavapärase akadeemilise koolituse tasandilt mitme eriala kokkupuuteala hõlmavaks ja rohkem ettevõtlusele suunatuks. Komisjon kutsub liikmesriike arendama oma riiklikke oskuste kavasid eesmärgiga anda teadlastele kaasaegsemad oskused ning tagada ühtlasi tihedamad sidemed akadeemiliste asutuste ja tootmisettevõtete vahel.

Partnerluse loomiseks komisjoni, nõukogu ja liikmesriikide vahel peaksid nad koostööd tegema ja teadlaste hüvanguks suurimal määral ära kasutama olemasoleva ühenduse õigusliku raamistiku. Selle partnerluse eesmärkide saavutamiseks nõutakse liikmesriikidelt tungivalt oma riiklike tegevuskavade vastuvõtmist 2009. aasta alguseks.

Ühtlasi on äärmiselt oluline hinnata partnerlusmeetmete tulemusi ja edusamme teadlaste liikuvuse valdkonnas, mille jaoks teeb komisjon ettepaneku üldise hindamise kohta partnerluse esimese etapi lõpus (2010), milles võetakse arvesse teadlaste endi arvamusi.

Raportööri arvamus

Avatud töölevõtmise kord

Raportöör nõustub, et liikmesriigid peaksid tagama teadlaste avatud, läbipaistva, konkurentsipõhise töölevõtmise korra teaduslike saavutuste alusel. Teave töölevõtmise korra kohta peaks olema potentsiaalsetele kandidaatidele asutuse Interneti kodulehe kaudu kergesti kättesaadav.

Saavutusi tuleks mõõta teadusliku taseme ja teaduslike tulemuste järgi (artiklid). Teadlase karjäärialaste saavutustena tuleks siiski arvestada ka muid olulisi aspekte: uuenduslikkus, teadustöö juhtimise oskus, koolitamise ja juhendamise oskus, koostöö tootmisettevõtetega jne.

Rahaliste toetuste ülekandmine

Mis puutub rahaliste toetuste ülekandmisel, siis on raportöör täieliku ülekandmise lubamise puhul mures rahaliselt vähem kindlustatud asutuste pärast. Kogemused näitavad, et teadlaste liikumine toimub alati kehvasti toetatud asutusest paremasse, kuna teadlasi ahvatlevad loomulikult parimad uurimisvahendid ja suuremad võimalused töötada koos parimate teadlastega nende valdkonnas. Seega võib ülekandmine mõjutada halvemuse suunas teadlaste liikumist vähim toetatud asutustest/riikidest parimatesse asutustesse, muutes esimesi veelgi vaesemaks. Sellepärast on vaja leida õige tasakaal teadlase õiguse vahel minna oma karjääri

edendamiseks parimasse võimalikku asutusse ning tagajärgede vahel nende asutuste ja riikide teaduspoliitika jaoks, kes kaotavad oma teadlased.

Selleks et mitte sekkuda riikide teaduspoliitikasse, toetab raportöör meetmeid, mille eesmärk on tagada, et teadlased naasevad pärast mõne aasta pikkust tööd uues asutuses oma riiki.

Parem koostöö ülikoolide, teadusasutuste ja erasektori vahel

Raportöör rõhutab, et teadusuuringud ja teadmised omavad ELis väga kõrget prestiiži, kuid Euroopa teadusasutused ja ettevõtted ei suuda piisavalt edukalt häid ideid ja avastusi rakendada ning neid rohkem töökohti luues tulusateks algatusteks muuta. Sellist olukorda võib parandada teadusuuringute kavade koostamise abil, mille eesmärk on lahendada sotsiaalsed küsimused ja rahuldada tehnoloogilise innovatsiooni vajadus, mis on Lissaboni eesmärkide saavutamisel suure tähtsusega.

Raportöör teeb ettepaneku tugevdada sidemeid teadusuuringute ja tootmisettevõtete maailma vahel, eelkõige VKEdega, tagades eelkõige paremad sidemed ettevõtluse ja akadeemiliste asutuste vahel kohalikul tasandil. Suurenenud liikuvus akadeemilistest asutustest tootmisettevõtetesse võib ühtlasi aidata vältida ajude äravoolu väiksematest riikidest ja avaliku sektori asutustest, kellel on väiksemad rahastamisvõimalused.

Seega teeb raportöör ettepaneku muuta tähtsaimaks liikuvus akadeemiliste asutuste ja tootmisettevõtete vahel ning vastupidi.

Kvalifikatsioonitunnistuste tunnustamine

Raportöör toetab liikmesriikide poolt väljaantud doktoritunnistuste vastastikust tunnustamist eesmärgiga kõrvaldada takistused teadlaste liikuvuselt ning luua ELis ühtne Euroopa teadusruum. Tuleks kehtestada ELi tasandil selged ühised nõuded akadeemilisele karjäärile juurepääsule, nii et liikmesriikide ülikoolid ja uurimiskeskused saaksid teadlasi tööle võtta.

Teadlaste parem koolitamine

Uuringud näitavad, et tihtipeale ei ole teadlased liikuvusega seotud projektide olemasolu ja nendes projektides osalemise taotlustega seotud praktiliste küsimuste, rahastamise, sotsiaalkindlustuse, rahaliste toetuse jms kohta piisavalt hästi informeeritud ning neil puuduvad ühtlasi sellised haldusalased teadmised nagu intellektuaalomandi juhtimine, patentide registreerimine jms oskused. Sellepärast teeb raportöör ettepaneku, et liikmesriigid hoolitseksid korralikult selle eest, et teadlasi koolitataks piisavalt nende tööga seotud haldusküsimustes, ning toetab riiklike oskuste kavade väljatöötamist, mille kohta komisjon ettepaneku esitas.

Keelebarjäär

Keelebarjäär on oluline asjaolu, mida tuleks liikuvuse poliitikas arvesse võtta. Valitseb suur oht, et riigid, kus räägitakse enam levinud keeli, meelitavad rohkem teadlasi kui need riigid,

kus räägitakse vähem populaarseid keeli. Keelebarjäär võib mängida olulist rolli, heidutades teadlasi liikuvusest kasusaamisel.

Liikmesriike kutsutakse pakkuma mehhanisme, kuidas jõuda parimate teadlasteni parema teabe levitamise abil nii ELis kui kolmandates riikides. Raportöör teeb ettepaneku, et need mehhanismid hõlmaksid paremat koordineerimist teadlaste poolt, nii et neile antakse kogu teave nende võimaluste ja õiguste kohta liikuvusega seotud projektides osalemise puhul.

Tihedam koostöö tööhõive- ja sotsiaalkomisjoniga

Raportöör on seisukohal, et järgmised aspektid komisjoni teatises jäävad tööhõive- ja sotsiaalkomisjoni ainupädevusse:

- liikuvate teadlaste sotsiaalkindlustuse ja lisapensioniga seotud vajaduste rahuldamine

ning ühispädevus tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoniga seoses teemaga:

- ahvatlevad töölevõtu- ja töötingimused.

3.12.2008

TÖÖHÕIVE- JA SOTSIAALKOMISJONI ARVAMUS

tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonile

Euroopa teadlastele paremaid tööalaseid võimalusi ja suuremat liikuvust pakkuva partnerluse kohta
(2008/2213(INI))

Arvamuse koostaja (*): Bilyana Ilieva Raeva

(*) Kaasatud komisjon – kodukorra artikkel 47

ETTEPANEKUD

Tööhõive- ja sotsiaalkomisjon palub vastutaval tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

- A. arvestades, et Lissaboni strateegia näeb ette muuta Euroopa Liidu majandus 2010. aastaks kõige konkurentsivõimelisemaks ja dünaamilisemaks majanduseks maailmas ning tugevdada teadustegevust, et innovatsioon aitaks kaasa majanduskasvule ja töökohtade kvaliteedi parandamisele;
- B. arvestades, et ELil tuleb võidelda negatiivsete majandussuundumuste vastu, keskendudes haridusele ja teadusele, ning teha kõik, et tagada teadlaste tööhõive, turvalisus ja liikuvus, et nad jääksid ELi;
- C. arvestades, et teadusuuringuid tugevdatakse ja kasutatakse ELis ära ühendatult teadlaste liikuvusega ja tiheda koostööga teadusuuringuid kasutavate organisatsioonidega, eelkõige väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjatega,
  1. tunneb heameelt komisjoni algatuse üle Euroopa teadlaste partnerluse kohta ja toetab seda ning on arvamusel, et kavandatud meetmed peaksid olema tõhusad, et kõrvaldada peamised tõkked Euroopa teadusruumi arendamise teelt;
  2. kutsub liikmesriike üles rakendama ELi tasandil Euroopa teadusruumi osas juba

vastuvõetud meetmeid¹, mis on oluline etapp Euroopa teadusruumi saavutamisel;

3. nõuab, et teadlaste liikuvusega peavad kaasnema asjakohased integratsioonimeetmed;
4. rõhutab vajadust võtta kohustused seoses programmi ettepanekuga, võttes vastu konkreetseid ettepanekud, samuti tagada eriprogrammiga „Inimesed” seotud eesmärkide kiire saavutamine Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmenda raamprogrammi (2007–2013) raames²;
5. on seisukohal, et teadlaste kvalifikatsioonide vastastikune tunnustamine liikmesriikide ja teadusinstituutide poolt ELi kvalifikatsiooniraamistikus suurendab liikuvust ja tagab terviklikkuse uurimisrühmade moodustamisel;
6. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles kehtestama uut poliitikat, millega tagatakse sotsiaalkaitse ja sotsiaalkindlustuse pakkumine teadlaste lepingute, eriti lühiajaliste ja muutuvate lepingute puhul;
7. on seisukohal, et tuleb teha kõik võimalik, et kiirendada kolmandates riikides omandatud kutsekvalifikatsiooni vastastikust tunnustamist;
8. tunneb muret paindlike lepingute puudumise pärast vanemate teadlaste ja teadlasekarjääri lõpetavate teadlaste jaoks, mis takistab nende liikuvust ning pärsib piisavat teadmiste- ja kogemustevahetust; avaldab kahetsust, et erasektoris puuduvad mõnikord avalikule sektorile omased personali kohtlemise ja juhtimise tingimused;
9. soovib, et edutamine teadussektoris, eriti noorte teadlaste puhul, toimuks eelkõige vastavalt nende oskustele ja tublidusele ega põhineks ainult töötatud aastatel, kusjuures järgitaks mittediskrimineerimise põhimõtet vastavalt ühenduse õigusele;
10. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles arendama teadlaste jaoks töö ja pereelu parema tasakaalustamise edendamiseks mõeldud poliitikat;
11. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles võtma meetmeid, mis lihtsustavad töö ja pereelu ühitamist ning toetavad naisteadlasi;
12. soovib tungivalt teadlaste paremat koolitamist kogu nende karjääri vältel, et parandada nende tööalast konkurentsivõimet ja edutamisevõimalusi;
13. rõhutab vajadust luua tihedamad sidemed akadeemiliste asutuste ja tootmisettevõtete vahel, et parandada akadeemiliste töötajate tööhõive võimalusi ja võimet teadustöö tulemusi praktikas kasutada;
14. rõhutab vajadust määrata kindlaks akadeemiliste asutuste ja tootmisettevõtete parimad tavad, et töötada välja asjakohased ühised suunised;

---

¹ Euroopa teadlaste harta, teadlaste töölevõtmise juhend, nn teadlaseviisa pakett.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2006. aasta otsus nr 1982/2006/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse seitsmendat raamprogrammi (2007–2013) (ELT L 412, 30.12.2006, lk 1).

15. on seisukohal, et teadusuuringutele keskendunud vahetuste edendamine vastavate ELi kõrghariduse teadusprogrammide kontekstis valmistab ette tulevasi Euroopa teadlaste põlvkondi ja muudab teadussektori dünaamilisemaks;
16. on seisukohal, et noortele teadlastele tuleks anda rohkem teadusprojekte ning et tuleks soodustada teadustöö sõltumatust ja teadmiste vahetust eri põlvkondade vahel; peab samuti vajalikuks edendada kolmandate riikidega toimuva koostöö meetmeid karjääri alustavate teadlaste koolitamiseks ning osutada abi teadlaste artiklite, uuringute ja raamatute avaldamise edendamiseks teadmiste levitamise eesmärgil ning toetada noorte teadlaste teoreetilist ja teaduslikku koolitust;
17. on seisukohal, et liikmesriigid peaksid jätkama teadustööle eraldatavate eelarvevahendite suurendamist, eesmärgiga luua kvaliteetsed töökohad, mis tagavad esmatähtsate etikapõhimõtete ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta järgimise;
18. rõhutab, et teadmispõhises ühiskonnas pannakse kõrgetasemelisele teadustegevusele alus juba koolis; kutsub seetõttu liikmesriike üles austama hariduse valdkonnas oma eelarvelepeid;
19. kutsub nõukogu, komisjoni ja liikmesriike üles tugevdama teadusuuringute osatähtsust üldeelarves vastavalt kohustusele saavutada aastaks 2010 keskmiselt 3%-line kasv ja koolitada 600 000 teadlast rohkem;
20. kutsub nõukogu, komisjoni ja liikmesriike üles toetama tõelise ELi teadlaste tööturu loomist, võtma ühtseid abimeetmeid, et kõrvaldada ametialase liikuvusega seotud takistused, eriti teadlaste sotsiaalkindlustuse ja maksuküsimuste valdkonnas, mis sageli heidutavad neid teadustööle suundumast, ja edendada teadlaste karjäärivõimalusi Euroopas, eelkõige tagades neile sobivad finants- ja palgatingimused; usub samuti, et tuleb arvesse võtta ka teadlaste koolituse kvaliteedi küsimusi, teadmiste vahetamist teadlaste kaudu sektorite ja teadusasutuste vahel, soodustades akadeemilise keskkonna ja ettevõtluse vahelist mõlemal suunal toimuvat liikuvust ning naiste ja noorte teadlaste suuremat osalemist teadus- ja arendustegevuses;
21. kutsub nõukogu, komisjoni ja liikmesriike üles võtma arvesse kolmandate riikidega toimuvaid liikuvus- ja partnerlusprogramme, nagu Erasmus Mundus, tehes seda kõikide osalevate teadlaste tööalase suhtluse ja liikuvustingimuste raames;
22. kutsub komisjoni üles leidma liikmesriikide teadlaste partnerluse raames võimalus anda stiimuleid väljaspool ELi tegutsevate Euroopa teadlaste tagasipöördumiseks, samuti stiimuleid kolmandate riikide tunnustatud teadlastele ELi asumiseks;

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	2.12.2008
Lõpphääletuse tulemused	+: 38 -: 1 0: 1
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Jan Andersson, Edit Bauer, Iles Braghetto, Philip Bushill-Matthews, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Luigi Cocilovo, Jean Louis Cottigny, Jan Cremers, Proinsias De Rossa, Harald Ettl, Carlo Fatuzzo, Ilda Figueiredo, Stephen Hughes, Ona Juknevičienė, Elizabeth Lynne, Thomas Mann, Jan Tadeusz Masiel, Maria Matsouka, Juan Andrés Naranjo Escobar, Csaba Óry, Siiri Oviir, Marie Panayotopoulos-Cassiotou, Pier Antonio Panzeri, Rovana Plumb, Bilyana Ilieva Raeva, José Albino Silva Peneda, Jean Spautz, Gabriele Stauner, Ewa Tomaszewska, Anne Van Lancker
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Petru Filip, Donata Gottardi, Marian Harkin, Magda Kósáné Kovács, Sepp Kusstatscher, Jamila Madeira, Viktória Mohácsi, Anja Weisgerber

22.1.2009

KULTUURI- JA HARIDUSKOMISJONI ARVAMUS

tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonile

Euroopa teadlastele paremaid tööalaseid võimalusi ja suuremat liikuvust pakkuva partnerluse kohta
(2008/2213(INI))

Arvamuse koostaja: László Tőkés

ETTEPANEKUD

Kultuuri- ja hariduskomisjon palub vastutaval tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. rõhutab, et komisjoni ja liikmesriike kaasava partnerluse abil toimiva maailmatasemel Euroopa teadusuuringute süsteemi jaoks peavad kõik osapooled piirkondlikul, riiklikul ja Euroopa tasandil andma oma täieliku panuse;
2. rõhutab, et erilist tähelepanu tuleks pöörata doktorantidele, kuna üldiselt esindavad nad teadlase karjääri algust; noorte teadlaste liikuvus, eriti tippkeskuste võrgustikes, suurendaks nende potentsiaali aidata kaasa Euroopa teadustöö arengule;
3. kutsub kõiki asjaosalisi üles võtma kiiresti meetmeid, et luua noorte teadlaste jaoks sobivad tingimused ja motiveerida teadlasi täiendavalt, et nad paneksid oma karjäärile aluse ja arendaksid seda ELis, kuna praegu toimuv ajude äravool valmistab suurt muret;
4. lisaks rõhutab kõigi osapoolte panuse vajalikkust, arvestades ühest küljest liikmesriikide valmisoleku tähtsust protsessis osaleda ja teisest küljest komisjoni vastutust protsessi ja osapoolte vahelise tegevuse toetamise eest, luues ja levitades toetavat materjali, täpset informatsiooni ja võimaldades vahetada häid tavasid;
5. tuletab meelde, et vaid teadlaste, riiklike teadusasutuste ja sidusrühmade vaateid teaduspoliitikas arvesse võttes saavad liikmesriigid koostada laiaulatuslikke riiklikke tegevuskavasid, mis viivad ulatusliku Euroopa partnerluseni;
6. rõhutab, et naisteadlased on Euroopa Liidus vähemuses ja moodustavad keskmiselt vaid

35 % kõrghariduse sektoris tegutsevatest teadlastest ja keskmiselt vaid 18 % erasektoris tegutsevatest teadlastest ning et teaduslikel juhtpositsioonidel on naistest endiselt suur puudus;

7. rõhutab, et edendades teadlaste liikuvust, eriti nende karjääri alguses, kõigis 27 liikmesriigis, peaksid kõik osapooled panustama mitmekesisusest tuleneva kasu maksimeerimisse ja mitmekeelsuse tugevdamisse Euroopa Liidus;
8. kinnitab taas, kui oluline on hiljuti vastu võetud Euroopa kvalifikatsiooniraamistik (EQF) elukestva õppe edendamisel ning palub komisjonil julgustada ja abistada liikmesriike nende endi riiklike kvalifikatsiooniraamistike koostamisel, et siduda need 2010. aastaks Euroopa kvalifikatsiooniraamistikuga;
9. hindab teadlaste avatud töölevõtmise olemasolevaid Euroopa vahendeid, nagu Euroopa teadlaste harta ja teadlaste töölevõtmise juhend, mis pole küll siduvat laadi, aga on siiski hädavajalikud ja aitavad suurel määral kaasa avatud ja läbipaistvale töölevõtmise korrale, kui need on üle võetud kõigis 27 liikmesriigis.
10. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles muutma kehtivaid sotsiaalkindlustuseeskirju paremaks, kaotama bürokraatlikke takistusi, looma tööportaali Eures ning parandama üldsuse teadlikkust välismaal töötamise võimalustest ja eelistest, nagu on sätestatud Euroopa tööalase liikuvuse tegevuskavas¹.

---

¹ Komisjoni 16. detsembri 2007. aasta teatis „Liikuvus aitab luua rohkem ja paremaid töökohti: Euroopa tööalase liikuvuse tegevuskava (2007–2010)” (KOM(2007)0773).

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	20.1.2009
Lõpphääletuse tulemused	+: 25 -: 1 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Maria Badia i Cutchet, Ivo Belet, Guy Bono, Marie-Hélène Descamps, Věra Flasarová, Milan Gaľa, Vasco Graça Moura, Lissy Gröner, Luis Herrero-Tejedor, Ruth Hieronymi, Mikel Irujo Amezaga, Ramona Nicole Mănescu, Manolis Mavrommatis, Ljudmila Novak, Doris Pack, Zdzisław Zbigniew Podkański, Pál Schmitt, Hannu Takkula, Thomas Wise, Tomáš Zatloukal
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Gyula Hegyi, Nina Škottová, László Tőkés, Ewa Tomaszewska, Cornelis Visser
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 178 lg 2)	Maria Berger

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	12.2.2009
Lõpphääletuse tulemused	+: 42 -: 0 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Šarūnas Birutis, Jan Březina, Jerzy Buzek, Jorgo Chatzimarkakis, Giles Chichester, Dragoş Florin David, Pilar del Castillo Vera, Den Dover, Lena Ek, Nicole Fontaine, Adam Gierek, Norbert Glante, András Gyürk, Fiona Hall, David Hammerstein, Rebecca Harms, Ján Hudacký, Romana Jordan Cizelj, Pia Elda Locatelli, Eluned Morgan, Antonio Mussa, Angelika Niebler, Reino Paasilinna, Anni Podimata, Miloslav Ransdorf, Herbert Reul, Teresa Riera Madurell, Paul Rübig, Andres Tarand, Britta Thomsen, Patrizia Toia, Catherine Trautmann, Claude Turmes, Nikolaos Vakalis, Alejo Vidal-Quadras, Dominique Vlasto
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Alexander Alvaro, Juan Fraile Cantón, Cristina Gutiérrez-Cortines, Eija-Riitta Korhola, John Purvis, Vladimir Urutchev